

A Bukfencbirka

Zsivány egy jószág a gomba – gondolta magában Miklós, miközben a biciklijét tolvaj a biztos lelőhely felé igyekezett. Míg az ember bármikor ehett pörköltöt, levest, rántott gombát, s keverhet tölteléket, addig a gomba ugyanilyen nyugalommal fogyasztja testének éppen ínyére való tájékait. Arról pedig már nem is beszélve, hogy az utolsó vacsorán, mikor majd mindannyiunknak földet szolgálnak fel, ő akkor is húst eszik, s koncot szopogat – elmélkedett, míg az utat törve elsöpörte a várakozó pókokat. Az erdőben a nyurga nyárfák közei óriási hálók huzalozták. Miklós a gondolattól is elfehéredett, hogy egybe-egybe beleakadva a nyakában érezte a menekülő állat csiklandós lábait.

Ha az erdőn keresztülfutó utak mentén a sok szemét, a szederindákból, papagájvirágból és más hitványságokból álló aljnövényzet az avatatlanak nem is ígért volna nagy fogást, Miklós jól tudta a mélyebben fekvő erdőfoltokat, vízgyűjtőket, hogy hol lehet eső után pár nappal megtalálni a legszebb őzlábakat. Egy sikeres gombászás pedig nagy öröm a családnak, hiszen öt-hat hatalmas rántott gombából akár egy egész vasárnapi ebéd is kitelik. Ezt a számítást persze nemcsak Miklós ismerte, s bár a többség félt a mérgezőtől, még így is akadt, aki rendszeresen kijárt szüretelni, így a legfontosabb az volt, hogy jól kell időzíteni.

Am ezúttal Miklóst megelőzték. – A rosseb – dobantott lábával, mikor a kiszemelt erdőfolthoz vezető tisztáson a friss csapást észrevette. A biciklit a földre döntve aztán a bozótosba gyalogolt, ahol valóban nem is talált mást, csak néhány elnyílt, férges gombát és kalapjuktól megfosztott tönköket. Továbbindult, kicsit távolabb a várostól, át az erdő másik felére. Útközben egy bodzabokor mögül egyszer csak valami recsegés-ropogásra lett figyelmes. Tőle pár méterre egy őszuta lépdelt tétován, testével úgy takarva el a bujkáló kisgidát, ahogy az édesanyák szokták a szoknyájukkal folyamatos, lassú galoppban elfordulva egy-egy turista vizslató tekintete elől elrejtetni az éppen székelő gyermeket.

Egy fél éve a tanyán épp egy ilyen kis őzike combján marakodtak a kutyák – jutott eszébe Miklós-nak az a sajnálatos eset, mely végül csak a vérengző házőrzők elaltatásával végződhetett.

A kutyák ekkor a szalmabálák alatt éltek, hátrébb a bárányok, marhák istállója fele. Csak a Mackó, a medveölő kaukázusi volt a kapunál kikötve, hogy a betörőket még csak meg se kísérthesse a gondolat. A lovak, bárányok és kecskék nappal a ház mögött a mezőn legeltek, amely az első udvarból nyílt és futott ki egészen a szántóföldekig. Miután a villanypásztor szétkapcsolták, innen eresztették be őket a karámba etetésre, majd hajnalban újra ki. És ez így ment évekig, míg végül egy reggel az ajtónyitáskor vére fagyva találtak egy birkát. Aztán másnap egy másikat, és így tovább.

Eleinte úgy gondolták, a legvalószínűbb, hogy a környékbeli kóbor kutyák falkája jár be a tanyára, de az senkiben föl sem merült, hogy az otthoni ebek a tettesek. Mindezek előtt egy pár héttel történt ugyanis, hogy a szomszéd telken, egy vállalkozó gépparkjának területén, a portás a hideg ellen jócskán befűtött fülkéjében üldögélve zajra lett figyelmes. Ahogy felöltözve kilépett az odúból, egy falka kutyát vett észre a földúton, amint azok morogva és acsarkodva valami labdával játszanak. Mikor aztán ráhagyták, az éjjeliőr közelebből is meg tudta nézni: a bőrgolyó az akkortájt eltűnt Brindza néni megfagyott feje volt.

Szóval a sokadik eset után a juhokat inkább a házhoz közelebbi karámba terelték. Am igazán ez sem segített. A birkáknak többnyire a nyakát, arcát, hátát, mellső lábait tépték szét az ebek, de úgy, hogy hiába foglalkozott Miklós szívesen nemezeléssel, bőrrel, készített táskát, díszeket, ezekből az állatokból már nem sok felhasználható maradt.

Én amúgy erről az egész kutyás históriáról csak utóbb értesültem, mikor egy délután csicsókáért indultam, és éppen etetéskor értem át. Miki árpát szórt be a vályúba és jó néhány villa szénát alá, míg ahogy a gyerek a villanypásztor kiengedte, mint az örült, a mezőről nekiindultak a juhok.

Ekkor vettem észre, hogy a legelőről előfutó állatok közül az egyik, a többtől messze lemaradva,

bukfencezve közlekedik. Egy tempót ugrik, majd összecuklik és a másikat gurulva teszi meg. Aztán felegyenesedik és újból az egész.

Eszembe is jutott egy történetet egy fickóról, aki miután az agya megbomlott, még a WC-re is bukfencezve járt. Egész odáig, hogy a sok ütéstől a feje betört, s az egészsége megőrzése érdekében megkötözve töltötte a megmaradt éveit. De nem akartam a párhuzammal ízetlenkedni, így inkább egyből a birkára kérdeztem rá.

– Te, figyelj már, azzal meg mi van?

Az elsőre igen mulatságos bukfencező birkáról kiderült, hogy bár ő túlélte, szintén a kutyáknak esett áldozatul. Azok rágták el a nyakát tartó és a mellső lábának izmait. Ezért rogyott térdre minden lépésénél, és mivel nyakizma híján a feje is csak csüngött lefele, a lendület könnyedén fordította át. Ennek kapcsán mesélte el azt is a Miki, hogyan találták meg a valószínűleg véletlenül a portára tévedt őz lábát és más maradványait a kutyáknál, a szalmabálák alatt. És hogy így vált számukra is nyilvánvalóvá, hogy nem a környék szedett-vedett korcsai, hanem a saját ebeik vadultak el. Ezt követően pedig nem lehetett mást tenni, el kellett őket altatniuk.

Míg aztán a csicsókákat fordítgatta ki a földből, én meg az aprajával dobáltam a tyúkokat, a Miki megnyugtattott.

– De a juhokat se kell ám féltetni. A Morzsa kutyát meg a kos fejelte egy pár napja agyon, mikor az a mezőn túlzottan a közelébe csaholt. De amúgy idefigyelj – nyúlt a vödörbe egy megtermettebb gumóért – ha ezt elszórod valahova, azt onnan az Isten nem irtja ki.

Nagy Kálmán: Találkozások - 2009

